

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones uenerabilis magistri Nicolai de blony
decretoru[m] doctoris. capellani episcopi Bosnomensis.
ualde deseruientes populo. sed et clero utcu[m]q[ue]
docto eos digne legenti. predicanti. aut ...**

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 22. XI. 1494 - 1495

I. Sermo LXXXIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31214

collaram. Unde sicut cibus corporalis habet vitam seruare in corpore. ita istud sacramentum. cum sit cibus anime habet conseruare gratiam que est vita anime. **Joh. vi.** Nisi manducaueritis etc. non habebitis vitam in uobis. Conseruat ergo in vita gratie et pducit ad vitam glorie. quia si quis manducauerit et hoc pane uiuet in eternum. Unde hoc est panis uite ad intelligentiam presentis diuinationis. lignum uite ad prouidentiam future temptationis. liber uite ad memoriam exhibite dilectionis. In eo que est cibus uite reficit conditionis humane nature amaritudinem. quia lignum uite. perpetuat contra breuitatem. quia liber uite. erudit et fit remedium contra iniquitatem. De primo dicitur **Ecc. xv.** Tibauit illum pane uite et intellectus. Bene dicitur et intellectus. eo que homo debet intelligere spiritualiter ea que dicuntur de hoc sacramento. Sic que per istud sacramentum habemus vitam spirituale. unde saluator. **Uerba que locutus sum uobis spiritus uita sunt Joh. vi.** De secundo de ligno uite. **Proverb. iij.** Fructus iusti lignum uite. unde sicut mors intravit per lignum. ita uita inuenta est per lignum crucis in quo corpus christi pependit et uita nobis reparauit. De tertio scilicet de ligno uite. **Apo. ii.** Aperit est liber uite. Tertio hodie aperit et quotidie omnibus in que quilibet docetur quantum christus nos dilexit. que nobis sic se ipsum dedit in cibum temporaliter et seruat in premium eternaliter. Sunt autem plures utilitates consequentes digne manducantibus. Prima est spiritualis mentis repletio. **Proverb. xij.** Iustus comedit et replet animam suam. Secunda est familiaris dei inhabitatio. **Joh. vi.** Qui manducat meam carnem et ego in eo. Tertia est gloriosa corporis resurrectio. **Joh. vi.** Qui manducat meam carnem etc. et ego resuscitabo eum in nouissimo die. Quarta est uite eterne adeptio ut hic dicitur. uiuet in eternum. Et per oppositum est de indigne sumentibus quos sequitur multiplex damnus. Primum est periculum mortalis culpe. **Leuitici. xxij.** Homo que accesserit de stirpe uestra ad ea que consecrata sunt in que est inuidia. peribit de populo. Secundum est crimen lese maiestatis. **1. Cor. x.** Qui manducat indigne reus erit corporis et sanguinis etc. Tertium est spiritualis sarietatis carentia. **Aggei. j.** Comeditis et non estis saturati. **Michae. vi.** Comedes et non

saturaberis. Quartum est damnatio eterne mortis. ut patet. **1. Cor. x.** Iudicium sibi manducat etc. Uigilant hec damnata canentur et utilitates consequuntur. plura sunt necessaria. Primo fides cum qua accedendum est. **1. Cor. x.** Omnis alienigena non comedit et agno. Secundo cum caritate. **Lantico. i.** Comedit et bibite amici. Tertio cum humilitatis simplicitate. **Proverb. ix.** Si quis est paruulus ueniat ad me. et insipientis locus est. Comedit panem meum et bibite uinum quod misceui uobis. Quarto cum metu et terrore. **Tobie. ij.** Panem suum cum lactu et tremore comedebat. Quinto cum pauore motum restrictione. **1. Cor. x.** Reues uelutros accingetis. Sexto cum conscientie discussione. **1. Cor. x.** Prober autem scipsum homo. Septimo cum amaritudine contritionis. **1. Cor. x.** Cum lactu et amaritudine. Octauo cum amotione concupiscentie carnalis. **1. Cor. x.** Seruus omnis empiri et cunctis et sic comedit. Non cum suspitione clamoris. **Joh. ij.** Antequam comedam suspirio. Decimo cum uite sanctitate. unde **1. Tim. x.** Sanctificamini cras comedetis carnes. Undecimo cum gratiarum actione. **Ps. cxv.** Laudate dominum et laudabunt dominum. Duodecimo cum mandatorum diuini obseruatione. **1. Thim. x.** Audite audietis met comedite bonum. et delectabitur in crastina anime uestra. Beatus que sic manducat hunc panem. Nam talis uiuet uite gratie in presenti et uita glorie in futuro. Ad quam nos perducatur auctor uite christus dominus. **1. Thim. x.** Ister que est per secula benedictus. Amen.

Dominica prima post trinitatis. I. Sermo LXXXIII.

Homo quidam erat diues et induebat purpuram et bisso et epulabatur quotidie splendide. **Luce. xvi.** Si diligenter considerare uelimus fratres carissimi mundane glorie uanam excellentiam necnon opulentiarum quibus diuites peccatores et habundantes in seculo affluunt miserabilem in seipso copiam. Reuera nihil est de quo eis electi dei existentes tam pauperes tam uiles tam abiecti que despecti inuideant. eo que tota illorum gloria in ignominiam et habundantiam

Dominica prima post trinitatis

defectum perpetuū. et istorū paupertas et
vilitas in perpetuū gaudium et consolatio
nem eternā conuerti non dubitatur. Si
cur pater hic in duobus hominibus diuitem et la
zaro. Illam enī gloriā et copiam diuitiarū
non nisi labor et afflictio spiritus in presen
ti. Eccles. pmo. et in futuro dolor acerbis
simus et perpetuus cruciat? comitat. Si
cur pater in diuitem isto de q̄ mō canit euan
gelii. Vere ergo bene dicit q̄ vanitas va
nitati et omnia vanitas que sub sole sunt.
Eccles. pmo. Et quomodo rogo nō vani
tas. cū vt dicit. Psalmo. Dormierūt som
num suū. et nihil inuenerūt omnes viri di
uitiarum in manibus suis. Unde damnati
hodie conqueruntur cōtra seipos. dicētes
illud Sapient. cap. Quid profuit nobis
superbia aut diuitiarū iactantia quōd con
tulit nobis. Et certe facilis est responsio q̄
nihil p̄fuit sed obfuit. vt dicit Dolgor ibi
dem. Qu? ratio ibidē sequit. Transierūt
omnia velut vmbra. et tanq̄ nunciū pre
currens et tanq̄ nauis que pertransit flu
ciantem aquā. cū p̄terierit non est
vestigium inuenire neq̄ semitā carine illi?
in fluctibus. Ubi pater quomō dānati cō
parant temporālē felicitatem vmbre p̄pter
eius breuitatem. q̄a moro homine statim
vmbra mouet et anihilat. sic felicitas hu
mana mortuo homine statim definit. Job
xxij. Diues cū dormierit nihil secus affe
ret. Secūdo cōparatur nūcio p̄currenti.
licet enim omnis nūcio habeat festinare. il
le tamen maritime q̄ precedit dominū suū
pro hospicio suo et cibo p̄parando. et ideo
felicitas mundana nō comparat cuiq̄ nū
cio sed cursori velocissimo q̄ precedit dñm
suū. Job. ii. Dies mei velociores curso
re transierūt. et non viderūt bonū sc̄z eter
nū. licet temporalia bona viderūt ad rem
pus. vnde dicit isti diuiti. Recepisti bona.
Tertio cōparat nauī transeuntē per mare.
et quo ad hoc dicit tanq̄ nauis que p̄tran
sit fluctuantē aquā. cū p̄terierit nō
est semitā inuenire neq̄ vestigiū in fluctibus.
Sic est de vita hominū mūdialium q̄ nul
lam reliquit memoriā transactis paucis an
nis. Et hoc est verū. Plures enī nobiles
transierūt et perierūt q̄s habeant in memo
ria sue per scripturāz sicut per memorialia
quecūq̄. Unde et iste diues licet fuit famo
sissim? in seculo tā ex predijs et possessioni

bus q̄a diues in censibus tam et operimēti
tis et vestibus. q̄a induebat purpura et bisso.
q̄s etiā et ferculis et victualibus. q̄a epulaba
tur quotidie splendide. tamen nulla ipsi?
habet memoriā. eo q̄ nec nomen suūz hic
dicit nec genealogia parentū describitur.
nec q̄d omnium potissimū est premiū virtutū
et probitatis. sed potius viciōzū demeritūz
pena et tormentū recitat. Vera ergo est il
la sententia Psalmiste. q̄a tñ in memoriā
erit iust? vt pater hic de lazaro. Reprobo
rūvero memoria peribit cū sonitu. Sicut
pater hic de diuitem. cui? memoriā in pess
imo recordio singulis annis recolitur. vita
sua enormis et mors pessimā recitat. vt di
citur in themate. Homo quidā erat diues
In quibus verbis tria de istius diuitis vita
reproba et nephanda ponitur sc̄m q̄ tripli
ci vicio tota illius etas deformata ostendi
tur. et nobis in exemplū et cautelā fugien
di declaratur. Primo itaq̄ describitur stā
tus hui? diuitis tanq̄ superbus et inflatus.
q̄a supfluus in censibus. Cum dicit. diues e
rat quidam. Secūdo stat? huius diuitis
describitur vt vanegloriosus et pompati
cus. q̄a vanus et curiosus in vestibus. cū ad
ditur. Et induebat purpura et bisso. Ter
tio describitur status hui? diuitis vt gulo
sus et replet? q̄a vorax et epulatus. cū sub
ditur. Et epulabatur quotidie splendide.
Et in his omnibus tacite reprehenditur vt
impi? et imericos? respectu proximū. Cū
dicit q̄ erat sibīp̄i tñ diues. solus indue
batur et non induebat aliquem. Solus e
pulabatur et non reficiebat pauperē. sc̄z laza
rum.

Dixi primo q̄ primo describi
tur stat? huius di
uitis vt superbus et inflat? q̄a superfluus in
censibus. Cū dicit diues. Circa q̄d sciendūz
q̄ sc̄m beatū Bernar. in libro de considera
tione. aurū et argentū et cetera h̄mōi. q̄ di
uites habent pro censibus eorū. quantūz ad
animi bonū spectant. nec bona sūt nec ma
la. vsus tamen horūz bonus. abusus mala.
solicitudo peior. quest? turpior. Dec. Be.
Dicit q̄ dicit Ambro. libro. viij. sup lu
cam. Diuites crimen habent. non in facul
tate sed in his q̄a vt nesciunt. Et subdit.
Nam diuitie vt impedimenta sunt impro
bis. ita bonis sunt adiumenta. Dec. ille
Nihil ergo in diuitem reprehendit plus nisi

diuitiarum abusus. qui maxime fit principa-
liter per superbiam. Propter quod dicit Au-
gustinus super. ps. lxxv. q. diuites intelligun-
tur superbi in scripturis. Nam qui habet
multas facultates pecuniarum si in eis non
extollitur pauper est. Et modo si non ha-
beat aliquid. et cupiat et infletur. inter diui-
tes reprobos eum computat deus. quia diuites
et pauperes in corde interrogat deus non in
archa aut in domo. Nec Augustinus. Ex quibus
omnibus ego infero primo quod possessio diui-
tiarum sine se illicita non est. si ordo rationis
seruetur. Ad quod secundum Thomam libro. iij. contra
gentiles ca. cxxv. primo requiritur. quod iuste pos-
sideat quod habet. Secundo quod in eis finem non
constituat. Tertio quod ipsis debito modo
utatur scilicet ad suam et ad aliorum utilita-
tem. Unde Apollonius diuites non condemnat
sed eis certam regulam vitandi diuitibus tra-
didit. dicens. i. Thimo. vij. Diuitibus huius
seculi preceptum non sublime sapere nec spe-
rare in incerto diuitiarum. bene agere. faci-
le tribuere. communicare et thesaurizare si-
bi fundamentum bonum in futurum. Unde pa-
ter quod diuitie stant cum beatitudine vite. quia
nec spem nec caritatem nec fidem excludunt
Ideo dicitur Ecc. xxxj. Beatus diues sine
macula quod post aurum non abijt nec sperauit
in thesauris pecunie. imo dico quod diuitie
sunt necessarie ad beatitudinem. Nam secundum
Thomam ubi supra capitulo. xxxj. Tam vir-
tutes vite actiue quam contemplatiue diuitibus
indigent. sed differenter. quia contemplatiue
ad solam sustentationem nature. Sed vir-
tutes actiue ad hoc et ad subueniendum alijs
cum quibus conuiuendum est. verumtamen pretem-
platiua in hoc perfectior est. quia paucioribus
indiget. i. Thimo. vij. Habentes alimenta
et quibus regamur his contenti simus. Sed
ut habeamus materie huius latiorum tra-
ctatum ad inueniendum veras diuitias. vi/
deamus de multiplici genere diuitiarum.
Est igitur triplex genus diuitiarum. nam quidam
sunt diuitie temporales et periculose. alie
spirituales et virtuose. tertie eternales et glo-
riose. Prime sunt rationabiliter parui pen-
dende. Secunde laudabiliter exercende.
Tertie ineffabiliter appetende. Prime di-
uitie sunt periculose. quia repellunt veritatem
a cognitione. securitatem ab estimatione.
tertio puritatem ab affectione. Primo re-
pellunt veritatem a cognitione. Diuites enim

nec possunt habere veram cognitionem dei
nec sui nec proximi. Primo non habent cog-
nitionem dei. Quia Ps. lxxv. dicitur.
Fallacia diuitiarum suffocat verbum. et sine
fructu efficit. In cuius figura regibus diuiti-
bus angelus domini apparuit in somnis. sed
pauperibus pastoribus in vigilia perfecte se
ostendit. in signum quod pauperes de eo clario-
rem habent noticiam quam diuites. Unde Lu-
ce. xix. dicitur Quod zachaeus qui fuit princeps
publicanorum et diues. et tamen statura pusillus
erat. et non poterat prope turbam videre iesum.
donec in arborem ascendit. Sic diuitibus
constipati et familia multa circumdati sunt
paruuli in statura virtutum. et comprimuntur
solicitudinibus et pressuris negotiorum
et officiorum ita quod eis non vacat tempus ad
cogitandum de deo nisi valde raro. forte se-
mel vir in anno in quadragesima vel in pascha
arborem penitentiae conscendunt ut iesum vi-
deant aut deuote inuident in domum suam.
Et ideo diuitie sunt pulueres excecantes
oculos spirituales. In cuiusdam diuiti di-
citur Apoca. iij. dicitur quod diues sum et nullus
ego. et nescis quia miser es et miserabilis et
pauper cecus et nudus. Item secundo non
habent noticiam sui. propter duo impedimen-
ta. propter vera dictum raritatem. et propter adu-
latiam falsitatem. De primo dicit Seneca.
Monstrabo tibi quid omnia possidentibus
desit. Deest enim eis qui dicat veritatem. De
secundo pater. quia tot sunt adularores diuitibus
de familiaribus de amicis de vicinis de extra-
neis quod proprios defectus non possunt aduer-
tere Ecc. xij. Diuiti decepto multi recu-
peratores. locutus est superba. et iustificauit
runt illum. Dives locutus est. et omnes ra-
cuerunt. et verbum illius usque ad nubes pro-
ducent. Tertio non habent cognitiones de
proximo. quia nesciunt qui sunt eorum ami-
ci. qui hostes. In Seneca de remedijs for-
tuitorum. Iste quem tu dominum pecunie estu-
mas. loculos habet. ignoras an anarum ab
prodigus sit. Si prodigus non habebit. Si
auarus non habet. Iste quem tu admirantibus
cunctis felicem credis. sepe dolet. sepe su-
spirat. multi illum comitantur. melius se se-
quitur. cadauera lupi. frumenta formice.
predam sequitur ista turba non homines. Et
ideo bene deducit Boetius. ij. de consolatione
prosa. vij. Quod aduersa fortuna plus potest
quam prospera. Illa semper spem felicitatis cum

Dominica prima post trinitatis

viderur blanda mentis. hec semper vera e
cu se instabilem mutationem demonstrat.
Illa fallit. hec instruit. **S**ic ergo diuitie
repellit veritatem a cognitione. securitatez
ab estimacione. diuites enim sunt semper in
timore pdendi pecuniam. terras z thesau
rum. et cu sunt. sine securitate sunt. z p se
quens sine intrinseca iocunditate. **U**nde
Aug. vi. confessionum. narrat q transiens
p quendam vicum. vidit pauperem mendi
cui iocanrem. et inuit loquens ad socios.
Omnibz inquit conatibz quibz laboram?
nihil aliud vellemus nisi ad securam letici
am puenire. quo nos iste mendic? pcessit
Et sequit. **I**ste letabaf. ego anxius eram.
Ille securus. ego trepidus. **E**t ideo notat
ter in suo cantico dicit beata virgo **L**u. ij.
Asurientes impleuit bonis. z diuites di
miser inanes. **I**stud eni est quod apparet ef
se repletum z tamen est vacuu. ita diuites vi
dentur exterius sine sollicitudine. z tamen
interius sunt pleni tristitia z timore. **T**er
tio repellunt vnitatem ab affectione. cau
sant enim inuidias et turbationes et bella
brigas et discordias moriu. **U**nde **I**a. iij.
dicit. **U**nde bella et lites in vobis none ex
cōspicentis vestris. vbi dicit **B**losa. oz/
dina. **Q**ui eni cupit pferri et temporalibz
habundare odit inuidit occidit. **I**stud be
ne patet **B**enef. iij. de **A**braam z loth con
sanguineo suo. de quibz dicit. **E**rat eorum
substantia multa et nō poterat habitare cō
muniter. **E**cce diuisio fraternitatis et
caritatis. vnde ppter meū z tuū fit bellum.
dicit **B**eneca. **S**ecūde diuitie sūt
spirituales et virtuose. et he sunt gratie et
operationes virtutū. z boni mores **U**nde
dicit **B**regio. **O**melia. xij. sup illud **E**ccl. q
seminat. **S**ole diuitie vere sunt que nos
virtutibz diuites efficiunt. **E**t sequit. **S**i
ergo fratres diuites esse cupitis. veras di
uitias adamate. **D**e his diuitijs **I**sa. xxx/
ij. **D**iuitie salutis sapientia et scientia. **P**ro
uerbio. x. **B**enedictio dñi diuites facit.
Et **S**apie. viij. **E**t si diuitie appetantur in
vita. qd sapientia locupleat? **S**unt autem
iste diuitie multiformes. **P**rimo recte cre
dulitatis **I**aco. ij. **N**ōne de? elegit paupes
in hoc mūdo. diuites in fide z heredes re/
gni qd repromisit diligentibz se. **S**ecūde
sunt bone operationis. **j**. **A**bimo. vlti. **D**i/
uitibz hui? seculi pcipe non sublimē sapere

bene agere. diuites fieri in bonis operibz.
Tertie sunt diuitie sancte ptemplationis
Isaie. xxxij. **D**iuitie salutis sapientia. id
est sapida scientia. que habetur in illis qui
gustant quotidie. **Q**ntam suavis est domi
nus. **E**t iste sunt nobilissime diuitie. **U**nd
de ania cōtemplatiua dicit. **M**ulte filie re
gum cōgregauerūt diuitias. scilicet i vita
actiua. tu supgressa es vniuersas. **P**rouer
bio. vlti. **T**ertie diuitie sunt eterna
les z gloriose. **I**n istis est perpetuitas sine
transitione. securitas sine fatigatione. io
cunditas sine defectione. **D**e quibz in **P**s
Gloria z diuitie in domo eius. **E**t iterum.
Spera in domino z fac bonitate. z pascet
in diuitijs ei?. **I**ste diuitie sunt incorrupti
biles **M**atth. vj. **T**hesaurizate vobis the
sauros in celo. vbi nec rugo nec tineā de
molitur. **S**unt etiā iste diuitie multū glo
riose. **P**rouer. xij. **D**ecū sunt diuitier glo
ria. **S**ūt insup deliciose. quia benedictio
domini diuites facit. z nō sociabit illis af
flictio. **Q**uia ergo diues iste de quo hic nō
aduerbar diuitias spirituales z eterna
les. ideo transiit ad inopias z afflictiones
infernales. **S**ic eni accidet omnibz diuiti
as spirituales z eternas nō curantibz et
diuitias temporales amantibz. **P**rouer. b.
xj. **Q**ui confidit in diuitijs corruct in eis.
Propter qd **S**alomon paruipendēs hu
iusmodi diuitias de se dicit **S**ap. viij. **D**i
uitias nihil esse dixi in cōparatione illius.
scz vite eterne. **E**t bene appellat diuitias ni
hil fm **H**olgor. qd pro eis se homies anibi
lant irritando et insidiando machinando
z bellando vt dictū est. **S**cdō qd in mari
ma necessitate nō iuuant. scilicet in morte
z in iudicio quādo homo maxime indiget.
quia tunc suum dominum derelinquent.
Job. xxvij. **D**iues cum dormierit nihil se
cum affert. aperiet oculos suos z nihil in
ueniet. **T**ertio quia nunqz satiant animā.
nec mirum. quia omnia terrena vacua **D**ie
remie. iij. **A**speri terrā et ecce vacua erat z
nihil. **U**nde stultissimus est diues hui? se
culi qui pro nibilo habet terram desidera
bilem regni celestis. z adheret huic vacuo
z nibili. **P**ropter quod **p**beta vocat diui
tias cisternas dissipatas que continere nō
valent aquas. **D**ieremie. ij. cap. **F**oderunt
sibi cisternas dissipatas que continere nō
valent aqus. qsi di. **L**aborauerūt pro diui

tūis et voluptatibus. que tempore mortis quasi tempore estatis. cum essent magis necessarie ericcate sunt et anihilate sunt. Istā cisternam perdiderat iste diues in estare. quam copiosam habuit in hyeme huius vite. qui positus in igne infernali non potuit unam guttam aque impetrare. vere et hoc convincitur quod diuitie nihil sunt. quia per omnibus preciosissimis rebus totius mundi quas iste habuit in auro et argento gemis et lapidibus equis vestibus edificijs et possessionibus non potuit emergere guttam aque in vita futura.

Dixi secundo quod status huius diuitis describitur ut vanegloriosus et pompaticus. ha vanus et curiosus in vestibus. Cum dicitur Induebatur purpura et bysso In quo notatur istius diuitis lasciuia. delicatus enim ornatus indicat mentis lasciuia. **Ecclia. xix.** Amicus hominis et risus denticulū et ingressus hominis satis nūciant de illo. **Unde Seneca epistola. lxxix.** Omnium rerum si obseruentur indicia. sicut enim arguentur mox et minimis solet capi. **Et sequit.** Impudicum hominem et incestus ostendit et manus mora. et interdū unū responsū. **Hec ille.** **Circa** quod sciendum quod iste diues reprehendit de duobus scilicet de abusu vestium quo ad exteriorē ostentationem. que erat pompatica. quod de notat purpura qui est color regij apparatus. ut dicit **Beda.** Secundo quo ad interiorē delectationem. quod erat lasciuia. quod denotat byssus. quo utebatur propter mollicie carnis in camisijs. quorum verumque dānabile est. eo quod vestimenta hominis debent esse sic temperata ut nihil desit honestati et necessitati. nihil accidat nitore. **Sicut Amb.** libro primo de officijs. **Unde** in signum huius primis parentibus fecit deus perizonia post peccatū. **Superb** igitur est homo ut dicit **Innocentius** in libro de vilitate humane conditionis. quod ut magnificus videatur fatagit vestiri duplicibus. indui mollibus. preciosis ornari. **Sed** quid est homo preciosus ornatus nisi sepulchrum foris dealbatū. intus autem plenus spurcia. **Jacinctus** et purpura coccus et byssus in luto putrescunt. aurum et argentum et gemme in luto fordescunt. dignitas et potestas male iacet in puluere. honor et gloria male sedet in cine

re. **Quid** ergo superbe phylacteria tua dilatas. et magnificas fimbrias. diues ille qui induebatur purpura et bysso. sepultus est in inferno. **Dyna** filia iacob patriarche antequam egredereetur. ut ait **Josephus** ut emeret ornamenta mulierum comproncialium virgo permansit. cum autem exiit sicben filius regis eam violenter oppressit **Bene** sis. **Dolofernes** qui sedebat in canopeo. i. lintheamine seu velo quod ex purpura auro et smaragdo et lapidibus preciosis intertextum erat iugulatus est a **Judith.** que cum prius vteretur cilio tunc ornamentum iocunditatis assumpsit. ut habetur **Judith.** **Audi** ergo super hoc consiliū sapientis quod dicit. **In** vestitu ne gloriaris unquam. **Quis** ratio est. quia talis gloria est multū vanissima. eo quod est diuine operationi contraria. preferunt illis qui corpus suum signis colorum colorant vel potius decolorant. cum tamen naturalis color eis sufficit. vñ illi videntur contemnere dei creaturam naturalem. et propria supducere quasi meliore. **Contra** quos dicit **Innocentius** ubi supra. **Artificialis** species superducit et facies obducitur naturalis. tanquam hominis artificum artem super et creatoris. **Non** sic. non sic. **Considera** ac inquit lilia agri quomodo crescunt non laborant neque nent. **Dico** autem vobis quoniam neque **Salomon.** in omni gloria sua fuit cooperatus sicut vnum ex istis. **Ab**sit ut adulterinus color comparabilis sit nativo. quoniam cum facies adulterina fucatur. os ab horribili fetore corrumpitur. vniuersa vanitas omnis homo. **Quid** enim vanius quam peccare crines. planare cetera supercilia. quandoquidem vana est gloria et vana pulchritudo. **Prover. xl.** Omnis enim caro fenum. et omnis gloria quasi flos feni. quoniam tanquam flos velociter arefcunt. et sicut olera herbarum cito decident. **Dec** **Innocentius.** **Contra** hos loquitur dominus per prophetam **Isaie. ii.** **Pro** eo quod eleuare sunt filie syon. et ambulauerunt extento collo et nutibus oculorum ibant. **de** caluabit dominus verticem filiarum syon et crinem earum nudabit. **In** die illa auferet dominus ornamenta calciamentorum et torques et monilia et armillas. ornamenta armorum. et mitras. scilicet capitus. et scriminalia. ornamenta crinū. et peribilia

Dominica prima post trinitatis

des et murennas que auri et argenti texun-
tur virgis. anulos et gemas in fronte pen-
dentes. et muratoria. id est vestimenta fe-
stualia. et pallia et linebiamina et acus et spe-
cula. Alij libri habent et spicula. Et sunt in-
strumenta quibus purgantur dentes vel
ungues. et sindones. id est linebiamina. et
virgas id est pepla. et teristra. id est pallia que
sunt et subtili lino. Et sequitur. Et erit pro
suavi odore fetor. et pro zona funiculus.
et pro crispanti crine caluicium. et pro fa-
sca pectorali caluicium. Et ita secundum Innocen-
tium. pro culpa reddetur similis pena. ut in-
e puniantur in quo peccauerunt Sapientie.
Sed quid profunt hec omnia cum
homines adiuuantes excusationes in
peccatis liberrime peccant in delicijs ve-
stimentozum et ornatu adulterino. Qui-
dam enim dicunt excusantes eorum pom-
pam. Domine reuerende et pater dilecte.
Ego non libenter ita incederem. sed pro-
pter homines ita facio ne contemptibili-
or ceteris sim. Scitis enim quia mundus
ista requirit. Nonne legistis de quodam phi-
losopho. qui in habitu contemptibili veni-
ens ad aula principis fuit repulsus. post-
quam autem assumptis solenni habitu redijt.
fuit honorifice susceptus. Sic timeo ne mi-
hi accidat similiter. Sed O pauper bo-
mo quisquis ita cogitas. Nonne audis quid
Apostolus de se loquitur. Si adhuc homi-
nibus placerem. seruus christi non essem.
Nonne hos quos despiciat mundus. in futu-
ro iudicio preclaros facere promittit et no-
biles christi. ut dicit glosa super illud Ja-
cobi. Pauperes elegit deus. Quid ergo
fauore hominum vestimenta tibi preciosissi-
me comparas. et vtinam non de vsur aut
malis lucris. de falsis mensuris. ponderi-
bus iniustis et fraudibus iniquis. in em-
ptione et venditione. O christiane quid di-
cis. oportet me simile esse alijs vicinis in ci-
uitate in vestimentis. Certe bene dicis duz
ris esse similis proximo. vtinam solum in
bono. vtinam iuste et licite acqheres bona et
pro eis comparares vestimenta vt similis
proximo fieres. vtinam non excederes vicinum
tuum habundantiorum et ditiorum te. qui
plus habet de iusto labore suo aut de pa-
trimonio proprio. Certe vidi quod sine la-
cimis non est dicendum miseram quadoque
feminam sutoris aut fabri vxorem et quod

peius est penesticam melius et ditius et pre-
ciosius incedere quam burgensem procosulis
vxorem. vbi ergo est verbum eorum qui di-
cunt. volo esse similis vicino. O verbum
mendax. Tales confundit beatus Petrus
secundum Petrum. dicens. Non sit exterius mulie-
rum capillatura aut circundatio auri aut
indumenti vestimentozum cultus. sed qui
absconditus est homo cordis in incorru-
pibilitate et quieti et modesti spiritus qui
est in conspectu dei locuples. Sic enim ali-
quando. scilicet ante tempus gratie. secundum In-
terlinearem. sancte mulieres sperantes in deo
ornabant se. Interlinearis. non ornatu ve-
stium. subiecte proprijs viris. vbi dicit Li-
prianus in glosa ordinaria. Serico et purpu-
ra indure. christi induere non possunt. Au-
ro et margaritis et monilibus adornate. or-
namenta cordis et pectoris perdidit.
Decibi. Quod dictum intellige de illis que
causa fastus pompe superbie aut vane glo-
rie se ornant aut vt alijs placeant et ad pec-
catum trahant.

Ex quo infero que mulieres aut viri or-
nantes se vltra proprium statum. scilicet quia
nec eorum status. puta officium aut digni-
tas ista requirit. nec substantia iusta suffi-
cit ornantes se. sunt in statu damnationis.
pater. quia ista procedunt de vana gloria.
Certe magnum signum vane glorie existen-
tem in statu subiectionis aut seruitus. aut
alias in artificio vel officio despecto et con-
temptibili aut sordido velle apparere simi-
lem digniori. honestiori. ditiori. potentio-
ri aut in officio seu dignitate prelatiōis con-
stituto. cum dicat Apostolus. Ambulate vo-
catione que vocati estis. Seruus vocatus es.
non sit tibi cura. i. Corinth. vij. q. si di. non cu-
res velle apparere aliter quam seruo. Sunt alij
qui dicunt. Domine mi. ex quo nobilitas mea
aut dignitas hoc requirit oportet me vestes
preciosas deferre. Ego enim sum princeps
Ego sum miles aut baro. oportet me de-
ferre aurum et argentum et purpuram. Ego
sum talis dignitarius. iudex. capitaneus
vel officialis principis. Ego civis. consul
oportet me vltra simplicem ribaldum ince-
dere. Ego nobis oportet me vltra simplicem
civem vestiri. Quisquis ista dicit. bene dicit. dum
supbia in vestitu non gratas et proprium tuum officium
in quibus exequitur iuste. Si ei princeps es sic vis
appere princeps in vestimento. sic appeas in tuo

iusto iudicio sentiant principatum tuum malefactores. rebelles. viduarum opprobres. calumniatores. predones viarum. latrones et spoliatores. Tunc enim melius apparebis. melius claresces. si que sunt principis cogitabis adimplere. tunc remotius fama tua volabit quam vestis resplendere possit. Deferas in nomine domini vestem tuo statui congruam. sed facias iusticiam et iudicium iniuriam patientibus. que te preclarissimum faciet. ut dicitur. **Ethiopi**. non es intitutus in merito tuo a preclaritate vestium. sed iusticie et virtutum. Similiter si es miles deferas aurum in nomine christi et vestem tuo statui congruam. sed recorderis officii tui. ut illud debite exequaris. ne aurum in confusione tuam deferas et perditioem. Nam sicut dicit **Johannes Galensis** in suo comuniloquio distinctione. ix. parte media capitulo. iij. **Consuetudo** fuit antiqua ut ipsa die qua quis militari cingulo decorabatur. ecclesiam solentiter adire debuit. gladioque super altari posito et oblato quasi celebri professione et voto seipsum obsequio altaris deuovebat. et gladium sui. id est officii sui continui deo spondebat famulatum. Ex quo igitur gladium suum obtulit altari et de altari recepit. vovitque seruire ecclesie. pregedo eam. certe non debet militari nisi ad ecclesie catholicice et populi christiani utilitatem et honorem. Unde dicit idem **Johannes Galensis** ibidem dist. x. partis prime capitulo. vij. **Usus** militie ordinate est tueri ecclesiam. perfidiam impugnare. sacerdotum venerari. et pauperum propulsare inopiam. pacare provinciam. pro fratribus fundere sanguinem. et si opus est ponere animam. ut de his verificetur illud. **Gladium** ancipites in manibus eorum. et hoc non ad rapiendum et predandum vel ad iniustum bellum inferendum sed ad defendendum. Unde secundum ipsum antiquorum militum mos fuit spolia hostium consecrare diis suis. Et **Valerius** libro. iij. capitulo. ij. ponit exempla multa. Primo de **Julio** qui prohibuit spoliare templa et exercitus **Bireni** principis. mansit inuictus donec ausus est insurgere in deos. delphicis inuadens templum. prout **Apollonius** quoddam idolum revelauit. ut dicit **Policratius** libro. vij. capitulo. xviij. **Alexander** etiam magnus pepercit templo divissimo in hierusalem. ut dicitur in **hystorijs**. **Multo** igitur magis milites

christiani debent ecclesias honorare si vult aurum portare digne. Sed ecce res versata est in contrarium nostris temporibus. quibus milites euntes ad bella pro defensione patrie. Primum bona ecclesiarum sue patrie de vastant et consumunt sicut hostes. dicentes eis hoc licere. eo quod pugnant pro patria et ecclesia. Sed quisquis es. certe te decipis. et strictam redditurus es rationem in futuro ad nouissimum quadrantem de omnibus que ecclesie sacerdotibus rapuisti. Nam scriptum est. Semel deo dicatum amplius ad humanos usus non debet conuertere. ut dicit de regulis iuris. Semel sunt alie que se excusant dicentes. Domine ego me in officio pulchre vestio ut marito meo complacere ne aliam preter me querat. Tere bene dicitur bonadina. sed si sic ornaris si tamen ista intentio vestis. quare hoc tamen non facis in domo tua ubi te solus maritus videret. Sed pedis ad ecclesiam et in via eundo et redundo. et ecclesia stando multorum te aspectui ostendis. et scandalizas corda plurimorum. et vulneras conscientiam interdum sacerdotum. Tu tamen dicat **Apollonius**. Mulier debet habere velatum caput in ecclesia. scilicet humiliter cooperatum. non ornatum. propter angelos. **Glosa**. id est. propter sacerdotes qui dicuntur angeli **Malachie**. ii. Angelus domini exercituum est. Et vere ut dicit **Piero** in quadam epistola. Sunt quidam viri qui carnis videtur uxores naturali colore coloratas. que ficticio colore ornatas. nisi forte illis hoc placeat qui modo adulterino diligunt uxores et delectantur illicite in earum pulchritudine. Non ergo tibi bona et omnia probibeo ornari secundum veniam marito tuo ad complacendum. sed probibeo ne forte scandalum facias in populo.

Sed forte tu dices. Ego non intendo scandalizare quenquam. sed solum marito meo complacere. Adhuc tibi dico. non te decipias. Dicit enim **Hieronymus** in quadam epistola. Si vir vel mulier se ornauerit et vultus hominis ad se pronocauerit. et si nullum inde sequatur damnum iudicium tamen patietur eternum. quia venenum attulit si fuisset qui biberet. Tangam hic desuper fratres meos spirituales de abusu vestium. qui in superbia et abusione seculi ornamenta perquirunt. quibus cura est ut vestes bene olent. ut pes lata pelle non solleat. non infectur

Dominica prima post trinitatis

vt follis. sed sit artus vndiq; et bene adhe-
reat pedi. q; studiu e vt crines calamistro
rotent vt digitu anul radiet. z si via humi-
dior fiat. vit in eam pedum vestigia impri-
mant. Verba sunt no mea. sed illi celestis
doctoris Hiero. in epistola ad eustochiu.
Tales vt dicit Bernard⁹ sup Cantica ser-
mone. lxxij. incedunt viridi ornati circum
amici varietatib; tanq; sponsus. pcedens
de thalamo suo. vnde no huane illis exu-
berare puras reruz affluxione. vestium
splendore. vasozu congeriez. nisi de bonis
sponsi. Inde est q; illa pauper inops z nu-
da relinquif facie miserandaz inclita z hy-
spida z etanguis. Et sequit. No sunt ami-
ci spofi. sed emuli. Tales vt dicit idē Ber.
ibidem sermone. xxij. dupliciter peccant.
Primo q; aliena scz bona pauperu quib;
debuerunt subuenire diripiunt. Secdo q;
in vanitatib; z turpitudinib; suis abutun-
tur. Sed diceret forte. Prelatus sum. ple-
banus sum. episcop⁹ sum. canonicus sum.
oportet me solenni⁹ incedere q; simplicem
sacerdotem. Veru dicit. oportet te melius
incedere in ornatu moriu. non vestimētoz.
non pelliu. hoc enim significant vestimen-
ta et indumenta prelatoz. Nam superpel-
licium albu significat castitate. dalmuciu
humilitate. z sic de alijs. Si ergo oportet
ratione stat⁹ prelacionis tue incedere z ve-
stiri preciosi⁹. fiat illud ratione edificatio-
nis alioz subditoz. fiat ratione hmoi
significationis. vestimenta tua vt signifi-
cent te esse castuz z humile. tu aut in omni-
bus istis preciosissimis ornamentis habe-
humilitate. dicens cu Dexter. Tu scis do-
mine necessitate meam q; abominer signu
superbie z glorie mee qd est sup caput me-
um in diebus ostentationis mee. et dete-
ster illud q; pannuz menstruate. Sed vt
regulariter de hac materia instruaris sci-
endū est q; quinq; modis excedit homies
in vestib;. Primo in sumptuositate q; ni-
mis preciosa cōparant. sicut aliqui vendē-
tes patrimonia emūt tunicas subductas.
Vnde dicit Grego. Si cul⁹ preciosaz ve-
stium culpa no esset. nequaqs sermo dei tā
vigilanter exprimeret q; diues q; torquet
apud inferos bisso et purpura induebat.
Secudo excedit in supfluitate. vnde dicit
tur Luce. iij. Qui habet duas tunicas det
vnam no habenti. Propter hoc Jaco. i ca-

nonica sua diuites reprehendens in hoc dicit.
Agite nūc diuites. plorate vltantes in
miserijs q; aduenient vobis diuitie vestre
putrefacte sunt. z vestimenta vestra come-
sta sunt a tineis. Interlinear⁹. id est diuitie
vestre in quib; cōfiditis z que supflue con-
gregastis et vestimenta vestra q; ad orna-
mentū corporis fecistis quib; indigentes
vestire potuistis comesta sunt a tineis. no
vsu necessario attrita. aurū z argentū vfm
eruginant. z erugo eozum erit in testimo-
nium vobis. q; si di. fm Interlinearē. Ta-
lia superflua cōgregata que no erant neces-
saria putrefiebant. ppter quod sequitur. et
erugo eozū erit in testimoniu id ē erit cau-
sa quare caro vestra cruciabitur. Nec glo.
Tertio excedunt in delectatione Bath.
xj. Ecce q; mollib; vestiu. quod fit q; bo-
mo querit subilia z mollia vt melius ince-
dat aut dormiat aut reqescat. sicut iste di-
ues habuit byssinas camisas z linthiami-
na. Contra q; de Johāne Bath. iij. dicit
q; habebat vestimēta de pilis camelozum.
Glosa ibidem. Seru⁹ dei non debet habe-
re ad decorem vel ad delectationē vestimē-
ta sed ad necessitate et ad regendū nudita-
tem Sed diceret. dñe. Lerte delicate cō-
plexionis sum. no possum dure iacere. naz
nec possem obdormire. Lerte dico tibi cu
Bernardo in epistola ad Robertuz nepo-
tē suū. Fletus etern⁹ et stridor dentiu an-
te oculos cordis reduct⁹ pares tibi reddet
mattam lecti et culcitraz vel plumaticā. vñ
si delicatus es. tanto plus timeas. q; do-
lebis et cruciaberis si qd absit veneris ad-
lectuz inferni. tanto plus dolebis quanto
delicate magis pplexionis es. Quarto ex-
cedunt in curiositate vel singularitate que
consistit in texturis. in foderaturis. in inci-
sionibus. in coloribus. z nouis adinuenti-
onibus. que omnia fiunt propter vanam
gloriam. Sed timeat pauper iste qui exco-
gitat tales nouas sarturas aut foderatu-
ras. quia sicut nouis modis gaudet in cul-
pa. sic nouis adinuentis vltra ceteros sup-
plicijs cruciabit in pena. Verba sunt Gre-
go. in moralib;. vnde illud. Intra fructuz
adinventionū suarū sic sustinebūt. Quin-
to excedunt in deformitate. q; respicit statu
ordinē vel secū. Cū dicit Aug. de doctrina
xpiana. Quisqs sic vtit exteriorib; reb; vt
in decētia metas p̄suetudis bonoz in q; q;

versatur excedat aut aliquid significat aut flagiciosus est. **U**n Si quis assumit habitum superioris stat^{us} vel ordi^{nis} v^{el} alteri^{us} sex^{us} vt mulier virilem. & e^ouerso. preter casum necessitatis peccat. Sit ergo vnusq^{ue}q^{ue} cōtent^{us} habitu stat^{us} sui magisq^{ue} curet de or^{natu} mentis q^{uam} corp^{oris}. Ornamenta autē mentis sunt caritas. fides. hūilitas. benignitas. **U**nde Aug^{ustinus} ad matrē suam ca. vii. Indecentia omnium morū excusatur p^{ro}pter consuetudinē. Secūdo p^{ro}pter dignitatē. Tertio p^{ro}pter necessitatē. Quarto p^{ro}pter cautelā. & tantū de secundo.

Dixi tertio q^{uod} in verbis p^{ro}positis describitur iste di^unes vt gulosus & repletus quia vorax & obesus. cū additur. epulabat^{ur} quotidie splendide. Epulatio p^{ro}prie est comestio leuicē so^{ciata}. que reprehendit^{ur} Jaco. v. Epulati est^{is} super terram. & in luxurijs enutritis corda vestra. vbi glosa interlinear^{is} dicit. Omni voluptate vsi estis. & nullā de pauperum nutrimento curā habetis. Et glo. Epulati estis. scz neglectis gaudijs celestib^{us}. ad q^{uod} per ieiunius & afflictiones venire oportet. carnales epulas diligitis q^{uod} tanta fames & sitis in futuro iudicio sequet^{ur}. vt nec gutta aque inueniri possit. p^{ro} quaz ardens lingua possit refrigerari. Reprehensibiles igit^{ur} epule q^{uod} ex gula p^{ro}cedunt. que sobrietatez p^{ro}ducunt & castitatē. multaq^{ue} pericula & incommoda corp^{oris} rāte inducunt tam in p^{re}sent^{is} t^{em}p^{or}e q^{uam} in futuro. Et primo reprehensibiles sunt epule. quia sunt contra naturā. Nam sicut dicit Salomon. Initiū vite hominis est aqua & panis. nunc autē gulosis nō sufficiunt fruct^{us} arborū. non grana leguminum. non radices herbarū. nō pisces maris. non bestie terre. nō aues celi. Sed s^{ecundum} Innocen. lib. de vilitate humane p^{ro}ditio^{nis} querunt pigmenta. cōparant^{ur} aromatum parant. Alius p^{ro}fundit & colat. Ali^{us} in fundit & conficit & substantiā vertit in accidens. naturā mutat in artem. vt saturitas transeat in esuriam. & fastidiū vocet appetitum ad irritandā gulam nō sustentandā naturā. nō ad necessitatē supplendā sed ad auaritatē explendam. Dec Innocen. Et Dugo in suo libello claustrali de honestate morū dicit. Supersticiosum quidē in sumendis cibis studiū homines adhibent in

finita decoctione fritorū & condimentorū genera excogitantes. modo mollia. modo dura. modo frigida. modo calida. modo cocca. modo assa. modo pipere. modo aleo. modo cimini. modo sale condita s^{ecundum} consuetudines pregnantium mulierū desiderantes. ita q^{uod} ibi desudant cocorū artes. & fiunt varie questionēs vtrū fieri debeant assa vel fricta vt elica. & tanta sollicitudine fiunt. vt deuoratis quattuor aut q^{uod}inq^{ue} ferculis. Prima nō impediunt nouissima. P^{ro}pter q^{uod} Seneca deridēs huiusmōdi multiplicatē ferculorum epistola octaua dicit. Una silua pluribus elephantib^{us} sufficit. homo vero pascitur terra & mari. Et libro. x. declamatio nū dicit. Quicquid auim volirat. quicquid pisciū natat. quicquid feraz discurrat. nobis sepelitur ventrib^{us}. que omnia in reuerentia sunt contra naturā et artem. quia ars natura prohibent ne cōtraria miscantur simul. quod ramē hic sepius fit. Secūdo reprehensibilis est gulosa epulofitas. q^{uod} q^{uod}dam modo ad idolatriā p^{ro}ducit gulosos. De q^{uod} q^{uod}bus dicit Ap^{ostolus} ad Philip. iii. Dulciam bulant quos sepe dicebam vobis. nūc autem & fens dico inimicos crucis x^pi. quorum finis inieritus. quozus deus viter est. **U**nde super illum locū L^{ectio} mibi in deus protectorum dicit Innocen. Non in deus vastatorē. qualis est venter Danielis. nūc. Nonne videtur tibi. **B**el deus viuens. an non vides quanta comedat et bibat. **B**el interpretatur deuorator. Isti s^{ecundum} Robertus Dolgor super lib^{rum} Sapie. colūt serpentem p^{ro} deo. scilicet ventrem suum. **H**aber autem iste deus omnia que ad eum p^{ro}tinent. Nam habet tabernam p^{ro} templo quod templū a mane vsq^{ue} ad vesperaz plenū est gulosis. ij. **D**achabeoz. vi. Templum luxuria & comelationibus plenuz erat. De hoc verificatur illud Apocal. vii. **S**eruiunt ei die ac nocte in templo eius. **I**stud est templum insolentie non quietis aut pacis in quo rixē et homicidia et odia cōmittuntur. **S**ecundo habet iste nephā dissimulus deus altare affluentie. scilicet mensam. de qua **Ps.** Fiat mensa eorum coraz ipsis in laqueum. **U**nde ibi diabol^{us} spar^{at} g^{ir} delicias sicut auceps triticum ambus vt laqueum postea inicit **Eccles. ix.** Sic cur comprehendūtur aues laqueo. sic capiunt^{ur} homines. Aliq^{ui} ibi capiunt^{ur} p^{er} guttur

Dominica prima post trinitatis

qui loqui non possunt. Aliqui per pedes qui ambulare non possunt. Tertio iste de his suum festum se quiete somnolentie. Nam fatigati in taberna dormiunt cras tota die. et ita quasi festinant. quia nullum laborem peragunt. Quarto iste de habet sacrificia superfluitatis. scilicet diuersitate ferculorum. que interdum tanta sunt quod etiam in fastidium vertuntur. nescio si veri christiani tanta deo omnipotenti offerunt quanta isti ventri. Refert Pollicratus libro. viij. ca. vij. se interfuisse in Apulia cuiusdam diuitis cene. que ab hora diei nona que est hora prandij fere usque ad duodecimam que est hora medie noctis fuit protensa. Et certe ego etiam interfui simili cene apud regem Polonie. in qua fuerunt fere ducenta fercula in quibus multi diuersas infirmitates incurrerunt. In talibus plerisque prandij venter potest dicere saturatus. illud Ista. i. Reofferatis vltra sacrificium frustra. scilicet que iam continere non possum. Quibus habet iste de oblationes iniquitatis. que sunt scortationes et simbolisationes in ecclesia. Sexto habet incensum voluptatis. hoc est species effectiois electuaria odorifera parati inflammata. De qua Ista. i. Incensum abominatio est mihi. Septimo habet sacerdotum laboriosos. Hi sunt piscatores. venatores. pilatores. cocci. Ps. Moyse et Aaron in sacerdotibus. Moyse interpretatur asumptus de aquis. et significat piscatores qui sumunt de aquis pisces. Aaron fuit sacerdos qui iugulauit vitulos. et significat macellarium et carnificem. Inter istos episcopus est tabernator. qui potum quasi crisma cum balsamo conficit. ut faciat cruces multas. quod sepius pringit. que ebrietatem sequitur percussio et cruciatus. et interdum occasio. vbi in loco ponitur crux iuxta viam. Unde ad significandum hoc appendit tabernator cruces ante domum cum appinat medonem. quasi di. Quicumque intraverit. ex hoc medone oportet eum crucifigi. i. in omnibus membris cruciatum pati. Octauo habet cantores luxuriosos. qui cantilenas lasciuas vocibus effeminatis et gestu meretricio cum musicis instrumentis decantant. Ista. v. Neque surgit mane ad ebrietatem sectanda et potandum usque ad vespem ut vino estuatis. Lybana et Lira et tympanum et tibiam et vinum in conuiuijs vestris et opus domini non respiciatis. Nono habet lectores. hystriones. ioculatores. adula-

tores et mendaces qui legunt gulosis tam ad mensam quam ad collationem. De quibus Ps. Docuerunt linguas suas loqui mendacium. Tertio reprehensibilis est gulosa epulosa. que generat infirmitates diuersas. uno quandoque mortem. Iuxta illud Eccli. xxxij. In multis escis non deerit infirmitas. Et sequitur. Propter crapulam multi perierunt. Unde Seneca. declamationum 2. r. Rethorice dicit. Ido subito morimur. quia de moribus viuimus. Et ad Lucillum. viij. epistola. Multos morbos multa secula fecerunt. Propter quod dicit Pollicratus libro. viij. cap. vi. Quod intemperantia cibi mores subuertit. et totius hominis salutem preiudicat. Et allegat Hippocratem qui dicit crassa et obesa corpora que crescendi mensuram exereuerunt nisi cito ablatioe sanquis minuantur in paralyum et pessima morborum genera erumpunt. Habent verba de consecra. dif. v. Ne tales. Crisostomus dicit quod excessus ciborum consumit et putrescere facit corpus humanum et macerat egitudine diuturna et ultimo morte crudeli consumit. de consecra. di. v. Nihil. Salienus quoque interpretatur Hippocratis doctissimum dicit in exhortatione medicine. illos homines quorum vita nimis pinguis est nec viuere posse diu nec diu esse sanos. animasque eorum ita nimio sanguine et adipibus quasi luto inuolutas nihil tenue nihil celeste sed semper de carnibus et victu cogitare. Refert etiam Pollicratus vbi supra quod terribissimus Sicilie tyrannus Dionisius dum gule et edacitati deditus erat oculorum lumen amisit. Nihil enim est quod citius inducat oculorum caliginem nisi ingluuies. quia ut ait Porcianus edacitas cibos terit. sed oculos vorat. Quid ergo mirum si dicit Salomon Eccli. c. Omnis potentatus breuis vita. cum ad litteram malum regimen corporis et excessus deliciarum in cibis et potibus vite huius semper agit ad eorum breuitatem. Et quidam medicorum dicit quod diuites corrumpunt totum mundum. sed primo seipos ex diuturna sessione in mensa. Dissputat Macrobius. ij. Saturnalium. vtrum difficultioris digestionis sit cibus simplex et vniformis quam multiplex et difformis. Et ruder ad hoc Rosari. phs quod difformis et multiplex est difficultior digestiois. Quod primo in brusis quam in simplicibus alimentis reserunt

sanissima sunt. Et si qua infirmant. illa potissime q̄ hominūz volupras p̄ varietates ciborū nititur saginare. Secūdo q̄a omnis cibū simplex facilius digeritur. in signūz huius om̄is medicus infirmū simplici cibo reficit. vt natura facilius simplicē cibū cōuertat in se. Tertio q̄a sicut plus nocet varietas vini q̄ idem vinū in eadem q̄ntitate. ita diuersitas ciborū. Quarto q̄a qui simplicē cibū sumit facilius causam sue infirmitatis p̄pendit. si postea infirmetur. et p̄sequens potest facilius cauere a tali cibo q̄a si varijs vteretur. nesciret cui de multis posset imputare. Quinto q̄a diuersorū ciborū in stomacho diuersa ē natura. ideo agente natura vniiformiter ex parte sui q̄dam citius digerunt alijs manentibz adhuc crudis. et p̄sequens putrefit. quod ē postea digerendū. Quia igitur potētes diuersis ferculis vtunt. ideo eorū vita abbreviatur. Unde Eccl. xxxv. dicit. Qui abstinent ē adiciet vitā. Et sicut gula generat infirmitates corporales. ita spūales. eo q̄ est via ad om̄ia genera peccatorūz. Est enī infirmitas q̄ nūq̄ sola venit. sic dicit Holgor sup̄ libz Sapie. ca. xii. Inter oīa autem magis generat peccatū luxurie. Dicit enī Iohes Cassian⁹ de institutiōe monachorū. Venter esus refectus. semina luxurie parit. Et iste in tribz excessit. ideo isti us diuitis voracitas exprimit. cum dicit. Epulabatur. Secūdo assiduitas. q̄a stidie. Tertio artificialitas. q̄a splendide. Quō autem tam excedūt homines in ciborū sumptione docet Grego. de p̄se. dif. v. Dñs. et dicit q̄ quinqz modis. Primo pueniendo tempore indigentie. sicut Ionatas qui puenit horam comedendi a patre statuta. j. Re. xiiij. Secūdo cū non puenit hora sed cibos lautiores pat. sicut iudei i heremo. appetētes olas carniū. Hume. xj. Tertio q̄n que sumēda sunt accuratius expendit. hoc ē cū non solum q̄rit gustus sanatio sed et aliorū sensū delectatio. sicut pater de illis q̄ habent cibaristas in mensa et vasa argentea vt delectentur tam in visu q̄ in auditu. Talis fuit Baltheasar. q̄ in conuiuio interfectus est Dan. v. Quarto et si ipsi et equalitas ciborū p̄gruit. tamē mensura nō seruat. Sicut esau peccauit in lente. q̄a nimis ardentē et gulose comedit Ben. xxv. Quinto q̄n nimis studiose p̄parat. Sicut dicit de p̄bi

nees et ophni. j. Reg. ii. Qui studiose tridete eripiebant carnes de ollis. vt eas per se coquerent. Nos ergo studeam⁹ vitare quam et epulas cū diuine et seruare temperantiam cū xpo. vt cum eo epulari possim⁹ in perpetuum in patria celesti. Ad quas epulas etc.

Dominica p̄ma post trinitatis. II.
Sermo LXXXV.

Non recordare q̄a recepisti bona in vita tua et lazarus similiter mala. nunc vero hic solatur. tu vero cruciaris. Luc. xvi. Inter om̄ia que hominē ducunt in p̄ditionē magis videt ducere ingratiūdo. p̄ quam homo obliuiscitur creatoris sui et suorū beneficiorū. Juxta illud. Incrassat⁹ impinguarus dilatat⁹ derelinquit deus et oblitus est creatoris sui Deuter. xxxij. Et sequitur pena ad quā talis oblitio dequirit ibidē. Ignis succēsus est i furore meo. et ardebit vsqz ad inferni nouissima. Unde dñs de multis hodie cōqueritur dicens illud ps. Obluioni datus sus tanqz mortuus a corde. q. d. non est q̄ cordialiter recordetur beneficiorū meorū. De tali dicit Eccl. xxx. Ingratus sensu derelinq̄t dominū liberantē se. Et bene dicit ingratus sensu ille qui memoriaz perdidit illius q̄d semper sensisse debuit. Cum igitur homo continue bonis dei vtatur. nec est momentum aliquod quo semper non vtatur vt dicit Dugo de clastro anime. Et Augusti. in libro de spiritu et anima. Dulcum videtur esse arguendus si gratias deo. nō agit de suis donis ac datis. Cum vt dicit Augusti. in epistola ad marcellinū nihil dicit re possumus melius q̄ deo gratias agere. Et Hermes Trimegistus in libro qui loquitur de hostilibus dicit in fine dicit q̄ nō est deo conueniens thūs vel mirram incendere et sic eum adorare. Sed nos inquit gratias agendo adoremus eum. De sunt enī summe incensiones cum gratie deo aguntur a mortalibus. Decille. Quia igit dicitur ille in vita sua de bonis sibi a deo collatis ingratus fuit nec deo gratias egit nec recordat⁹ ē bonorū q̄ recepita deo ad suā salutē p̄rimoz subueniēz. vt p̄ opa mie p̄tis in